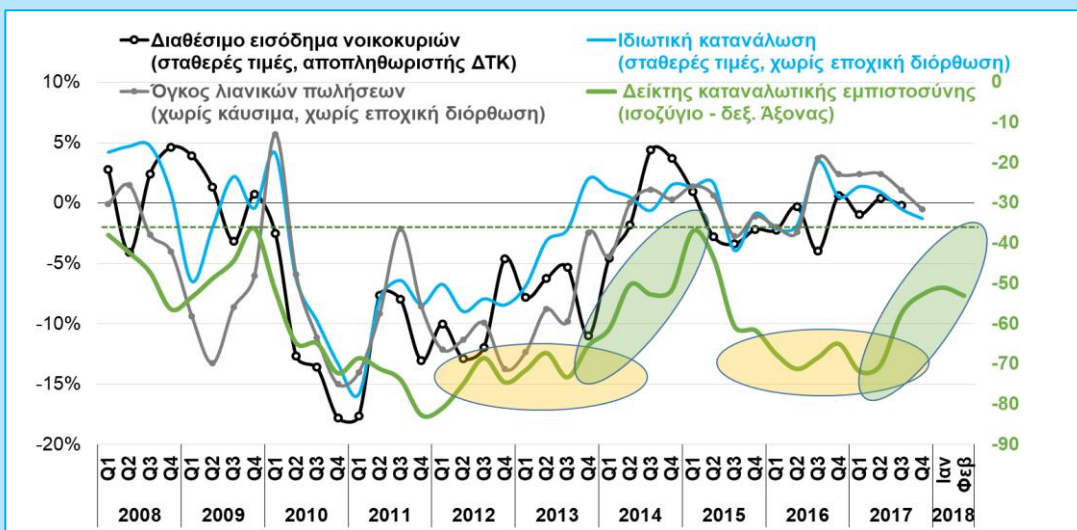

Το παράδοξο της βελτίωσης της καταναλωτικής εμπιστοσύνης με στασιμότητα στην ιδιωτική κατανάλωση.

ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ

- Το 2ο εξάμηνο του 2017, μετά και την επιτυχή περαίωση της 2ης αξιολόγησης που επιβεβαίωσε την πρόθεση της ελληνικής κυβέρνησης να ολοκληρώσει την προσαρμογή και τις μεταρρυθμίσεις του 3ου Μνημονίου, παρατηρήθηκε μια έξαρση της καταναλωτικής εμπιστοσύνης, η οποία, όμως, δεν συνοδεύθηκε από μια εξίσου δυναμική αύξηση των λιανικών πωλήσεων και της ιδιωτικής κατανάλωσης. Μια ερμηνεία του φαινομένου αυτού, μπορεί να είναι η όξυνση της φοροδιαφυγής, καθώς, σε μια τέτοια περίπτωση, αφενός δεν καταγράφονται οι λιανικές πωλήσεις και αφετέρου προκύπτουν μεγαλύτερα εισοδήματα που βελτιώνουν την καταναλωτική εμπιστοσύνη. Η επέκταση των ηλεκτρονικών συναλλαγών καλύπτει προς το παρόν μόλις το 25% περίπου των πραγματοποιούμενων λιανικών πωλήσεων, αφήνοντας πολύ χώρο σε πλήθος δραστηριοτήτων που πραγματοποιούνται ακόμη χωρίς παραστατικά. Η καλή πορεία των δημοσίων εσόδων δεν πρέπει να μας εφησυχάζει ως προς το μέγεθος της φοροδιαφυγής που εξακολουθεί να υφίσταται λόγω της υπερφορολόγησης. Μια πρόσθετη εξήγηση που μπορεί να δοθεί είναι ότι η βελτίωση της καταναλωτικής εμπιστοσύνης (στην ουσία έκφραση αισιοδοξίας για το μέλλον) δεν εδράζεται τόσο στην παρούσα οικονομική συγκυρία, αλλά μάλλον αποτυπώνει μη οικονομικές παραμέτρους και, κυρίως, πολιτικές προσδοκίες για μια εν γένει σταθεροποίηση της οικονομίας. Στις ΗΠΑ, έχει διαπιστωθεί ότι η βελτίωση της καταναλωτικής εμπιστοσύνης πολλές φορές δεν προκαλεί αύξηση της ιδιωτικής κατανάλωσης, κυρίως όταν αποτυπώνει την πολιτική μεροληψία των συμμετεχόντων στις έρευνες καταναλωτικής εμπιστοσύνης και δεν είναι αποτέλεσμα μεταβολών στα οικονομικά θεμελιώδη μεγέθη. Καθώς η χώρα, λοιπόν, οδεύει προς την μετα-Μνημονιακή εποχή, είναι εξαιρετικά σημαντικό να επικρατήσει ένα ήπιο πολιτικό κλίμα. Όσο περισσότερο πολώνεται η κοινωνία, τόσο πιο αναξιόπιστοι γίνονται οι δείκτες καταναλωτικής εμπιστοσύνης, και κατ' επέκταση οικονομικού κλίματος, και τόσο μεγαλύτερη είναι η αβεβαιότητα για τις επενδύσεις, καθώς οι δείκτες αυτοί χάνουν την προβλεπτική τους ικανότητα για την εξέλιξη των οικονομικών μεγεθών. Με άλλα λόγια, οι επενδύσεις θέλουν πολιτική σταθερότητα και συναίνεση. Η επόμενη μέρα ας είναι, λοιπόν, μια μέρα ευθύνης για όλους μας!
- Μείωση παρουσιάζει ο αριθμός των εγγεγραμμένων ανέργων τον Φεβρουάριο του 2018 (-11,3 χιλ. περίπου σε σύγκριση με τον προηγούμενο μήνα και -14,8 χιλ. σε σύγκριση με τον Φεβρουάριο του 2017), ακολουθώντας την εποχικότητα των προηγούμενων ετών, ενώ η έναρξη της τουριστικής περιόδου σε συνδυασμό με τις θετικές προσδοκίες στη βιομηχανία, το λιανικό εμπόριο και τον τουρισμό αναμένεται να συμβάλουν στη μείωση του αριθμού των εγγεγραμμένων ανέργων και του ποσοστού ανεργίας το επόμενο διάστημα. Παρά τη μείωση που σημείωσε η παραγωγή στις κατασκευές το 2017 (-14,6%), κυρίως λόγω της μεγάλης υποχώρησης των κατασκευών υποδομών το 3ο και το 4ο τρίμηνο του 2017 (-40,9% και -28,3% αντίστοιχα), η αύξηση του αριθμού νέων οικοδομικών αδειών (+8,7%) αποτελεί ένδειξη ανάκαμψης του κατασκευαστικού κλάδου τους επόμενους μήνες, ενώ παράλληλα ο κύκλος εργασιών στους περισσότερους τομείς υπηρεσιών κινείται ανοδικά. Τα κρατικά έσοδα εκτός επιστροφών, πληρωμών ΤτΕ και αποκρατικοποιήσεων, είχαν το Φεβρουάριο, σε σύγκριση με πέρυσι, μια ακόμα καλύτερη πορεία από τον ήδη καλό Ιανουάριο, ενώ οι δαπάνες έμειναν σταθερές. Καθώς και οι καταπτώσεις εγγυήσεων παρέμειναν μηδενικές, προκύπτει μια σημαντική βελτίωση του πρωτογενούς αποτελέσματος.

Η ιδιωτική κατανάλωση και τα βασικά θεμελιώδη μεγέθη!

Καταναλωτική εμπιστοσύνη και μεταβολή διαθέσιμου εισοδήματος, ιδιωτικής κατανάλωσης και λιανικών πωλήσεων
 (ΕΛΣΤΑΤ, Δεκ. 2017, IOBE και ΕΕ-DG ECFIN, Φεβ. 2018)

Τομέας Μακροοικονομικής Ανάλυσης και Ευρωπαϊκής Πολιτικής

Με την ευγενική χορηγία:

Μιχάλης Μασουράκης
Chief Economist

E: mmassourakis@sev.org.gr
T: +30 211 500 6104

Μιχάλης Μητσόπουλος
Senior Advisor

E: mmitsopoulos@sev.org.gr
T: +30 211 500 6157

Θανάσης Πρίντσιπας
Associate Advisor

E: printsipas@sev.org.gr
T: +30 211 500 6176

Οι απόψεις στην παρούσα έκθεση είναι των συγγραφέων και όχι απαραίτητα του ΣΕΒ. Ο ΣΕΒ δεν φέρει καμία ευθύνη για την ακρίβεια ή την πληρότητα των πληροφοριών που περιλαμβάνει η έκθεση.

 ΕΛΛΑΚΤΩΡ

Το παράδοξο της βελτίωσης της καταναλωτικής εμπιστοσύνης με στασιμότητα στην ιδιωτική κατανάλωση.

Η βελτίωση της καταναλωτικής εμπιστοσύνης που ξεκίνησε περίπου τον Απρίλιο του 2017 ανήλθε στο ανώτατο σημείο τον Δεκέμβριο του 2017 και έκτοτε έχει αρχίσει να χειροτερεύει. Ο δείκτης καταναλωτικής εμπιστοσύνης καταρτίζεται με βάση τις απαντήσεις που δίνουν οι καταναλωτές σε ερωτήσεις κατά πόσον, στο επόμενο 12μηνο, η οικονομική κατάσταση του νοικοκυριού θα επιδεινωθεί, η οικονομική κατάσταση της χώρας θα επιδεινωθεί, η ανεργία θα αυξηθεί και δεν θα μπορούν να αποταμιεύσουν. Στις ερωτήσεις αυτές, το ποσοστό των ατόμων τον Δεκέμβριο του 2017 που πίστευε ότι θα υπάρξει επιδείνωση ήταν 56%, 60%, 56% και 92% αντιστοίχως, ενώ τον Φεβρουάριο 2018 τα αντίστοιχα ποσοστά ήταν 57%, 63%, 58% και 88% (**Δ01**). Σημειώνεται ότι τα αντίστοιχα ποσοστά στο κατώτατο επίπεδο του 2017 (γύρω στον Μάρτιο) ήταν 76%, 85%, 78% και 94% (**Δ02**). Υπήρξε δηλαδή ταχεία βελτίωση της καταναλωτικής εμπιστοσύνης στο οκτάμηνο Μαΐου-Δεκεμβρίου 2017. Έτσι, στο 2μηνο του 2018, παρά τη βελτίωση στην ερώτηση για τη δυνατότητα αποταμίευσης στο επόμενο 12μηνο, οι απαντήσεις στις άλλες ερωτήσεις δείχνουν επιδείνωση της καταναλωτικής εμπιστοσύνης. Στην ερώτηση δε (που

δεν λαμβάνεται υπόψη στην κατάρτιση του δείκτη καταναλωτικής εμπιστοσύνης) κατά πόσο θα προβούν σε σημαντικές αγορές (επίπλων, ηλεκτρικών/ηλεκτρονικών συσκευών, κλπ.) το επόμενο 12μηνο, το 59% τον Δεκέμβριο 2017 και το 61% το Φεβρουάριο 2018 απαντούν αρνητικά, ενώ τον Απρίλιο του 2017 το ποσοστό αυτό ανερχόταν σε 73%. Συνολικά, οι επιμέρους δείκτες δείχνουν μια κόπωση όσον αφορά στη βελτίωση της καταναλωτικής εμπιστοσύνης των προηγούμενων μηνών.

Την περίοδο που βελτιωνόταν ραγδαία η καταναλωτική εμπιστοσύνη είχαμε μια επιβράδυνση στην αρχή και μετά πτώση του όγκου των λιανικών πωλήσεων, εξέλιξη που έρχεται σε σύγκρουση με τη λογική.

Δύο μήνες δεν δημιουργούν, βεβαίως, τάση, αλλά η κατάσταση φαίνεται να είναι εύθραυστη. Η κάμψη που εμφανίζει η καταναλωτική εμπιστοσύνη στο δίμηνο Ιανουαρίου-Φεβρουαρίου 2018, μετά από ένα ενιάμηνο περίπου συνεχούς βελτίωσης πρέπει να προβληματίσει, ιδίως επειδή το δίμηνο αυτό ακολουθεί το τελευταίο τρίμηνο του 2017 όταν η ιδιωτική

Δείκτης	Δεκ-17	Ιαν-18	Φεβ-18
Καταναλωτική εμπιστοσύνη (2+4-7+11)/4	-50,3	-51,0	-53,0
1 Οικονομική κατάσταση το τελευταίο 12μηνο	-52,8	-51,7	-50,3
2 Οικονομική κατάσταση το επόμενο 12μηνο	-45,2	-44,6	-46,1
3 Γενική κατάσταση χώρας το τελευταίο 12μηνο	-57,2	-57,2	-56,2
4 Γενική κατάσταση χώρας το επόμενο 12μηνο	-42,5	-46,5	-51,0
5 Τιμές το τελευταίο 12μηνο	24,3	19,1	15,3
6 Τιμές το επόμενο 12μηνο	13,3	9,4	9,8
7 Ανεργία το επόμενο 12μηνο	36,1	37,1	39,1
8 Μείζονες αγορές την τρέχουσα περίοδο	-56,4	-61,8	-57,4
9 Μείζονες αγορές το επόμενο 12μηνο	-51,5	-48,3	-51,1
10 Αποταμίευση την τρέχουσα περίοδο	-63,8	-62,6	-62,6
11 Αποταμίευση το επόμενο 12μηνο	-77,5	-75,9	-75,9
12 Δήλωση για την οικονομική κατάσταση του νοικοκυριού	-11,6	-14,9	-17,1

Δ01: Καταναλωτική εμπιστοσύνη και επιμέρους ισοζύγια θετικών – αρνητικών απαντήσεων νοικοκυριών (IOBE, EE-DG ECFIN, Φεβ. 2018)

Δ02: Καταναλωτική εμπιστοσύνη και εκτιμήσεις νοικοκυριών
(IOBE, EE-DG ECFIN, Φεβ. 2018)

	Δείκτης καταναλωτικής εμπιστοσύνης	Ποσοστό νοικοκυριών					
		Η οικονομική κατάσταση του νοικοκυριού θα επιδεινωθεί	Η οικονομική κατάσταση της χώρας θα επιδεινωθεί	Η ανεργία θα αυξηθεί	Δεν θα αποταμιεύσουν το επόμενο 12μηνο	Δεν θα προβούν σε μείζονες αγορές την τρέχουσα περίοδο	Δεν θα προβούν σε μείζονες αγορές το επόμενο 12μηνο
Ιαν-16	-63,9	70%	77%	76%	90%	67%	71%
Φεβ-16	-66,8	71%	75%	71%	89%	66%	69%
Μαρ-16	-71,9	69%	79%	79%	88%	70%	66%
Απρ-16	-73,7	74%	84%	82%	92%	69%	61%
Μαϊ-16	-71,9	73%	82%	78%	89%	71%	56%
Ιουν-16	-68,0	72%	77%	75%	90%	75%	51%
Ιουλ-16	-69,2	71%	76%	75%	92%	75%	56%
Αυγ-16	-70,1	77%	82%	80%	92%	71%	66%
Σεπ-16	-65,9	74%	81%	78%	90%	71%	67%
Οκτ-16	-63,6	71%	74%	78%	88%	70%	58%
Νοε-16	-66,9	74%	81%	77%	90%	70%	64%
Δεκ-16	-64,4	72%	79%	76%	91%	68%	63%
Ιαν-17	-67,8	74%	81%	76%	94%	70%	73%
Φεβ-17	-73,3	76%	82%	77%	93%	67%	70%
Μαρ-17	-74,4	76%	85%	78%	94%	74%	73%
Απρ-17	-72,2	76%	84%	79%	95%	71%	63%
Μαϊ-17	-69,7	72%	79%	74%	91%	74%	65%
Ιουν-17	-68,8	73%	80%	70%	92%	74%	65%
Ιουλ-17	-61,5	65%	73%	60%	88%	72%	67%
Αυγ-17	-57,0	62%	66%	62%	89%	69%	61%
Σεπ-17	-53,7	60%	66%	63%	87%	65%	63%
Οκτ-17	-54,0	58%	64%	61%	89%	69%	58%
Νοε-17	-53,8	60%	64%	60%	92%	67%	58%
Δεκ-17	-50,3	56%	60%	56%	92%	65%	59%
Ιαν-18	-51,0	58%	63%	55%	90%	68%	62%
Φεβ-18	-53,0	57%	63%	58%	88%	64%	61%

κατανάλωση μειώθηκε κατά -1% (και αυξήθηκε μόνο κατά +0,1% σε όλο το 2017), και επειδή θα ακολουθήσει μια περίοδος που ελπίζεται να βελτιώνονται τα θεμελιώδη της οικονομίας, καθώς το τέλος του 3^{ου} Μνημονίου είναι κοντά. Βεβαίως, αυτό που ίσως θα βαραίνει στο σχηματισμό των προσδοκιών να είναι η προγραμματισμένη για το 2019-2020 μείωση των συντάξεων και μείωση του αφορολογήτου, που θα μειώσουν το διαθέσιμο εισόδημα συνολικά κατά 2 ποσοστιαίες μονάδες του ΑΕΠ ή κατά €3,6 δισ. περίπου. Σημειώνεται ότι κατά τον Μάιο του 2018 θα ληφθούν αποφάσεις κατά πόσον και τα δύο μέτρα θα ληφθούν ταυτόχρονα το 2019. Σε κάθε περίπτωση, χρειάζεται προσοχή ώστε να μην διαταραχθεί το καλό κλίμα που έχει δημιουργηθεί. Γι' αυτό είναι σημαντικό, η βελτίωση της οικονομικής κατάστασης να ενισχυθεί και με δράσεις που να επιδρούν θετικά στην τσέπη του καταναλωτή. Ίσως, η σημερινή συγκυρία είναι η πλέον κατάλληλη για να εφαρμοσθούν μέτρα που βελτιώνουν το διαθέσιμο εισόδημα των νοικοκυριών, όπως η μείωση του μη μισθολογικού κόστους μέσω μείωσης φόρων και εισφορών.

Η κάμψη που εμφανίζει η καταναλωτική εμπιστοσύνη στο δίμηνο Ιανουαρίου-Φεβρουαρίου 2018, μετά από ένα ενιάμηνο περίπου συνεχούς βελτίωσης πρέπει να προβληματίσει, ιδίως επειδή το δίμηνο αυτό ακολουθεί το τελευταίο τρίμηνο του 2017 όταν η ιδιωτική κατανάλωση μειώθηκε κατά -1% (και αυξήθηκε μόνο κατά +0,1% σε όλο το 2017), και επειδή θα ακολουθήσει μια περίοδος που ελπίζεται να βελτιώνονται τα θεμελιώδη της οικονομίας, καθώς το τέλος του 3ου Μνημονίου είναι κοντά.

Δ03: Όγκος λιανικών πωλήσεων και καταναλωτική εμπιστοσύνη
(ΕΛΣΤΑΤ, Δεκ. 2017, IOBE και EE-DG ECFIN, Φεβ. 2018)

Την περίοδο που βελτιωνόταν ραγδαία η καταναλωτική εμπιστοσύνη είχαμε μια επιβράδυνση στην αρχή και μετά πτώση του όγκου των λιανικών πωλήσεων, εξέλιξη που έρχεται σε σύγκρουση με τη λογική (Δ03). Συγκεκριμένα από τον Ιούνιο μέχρι τον Νοέμβριο του 2017, τα στοιχεία της καταναλωτικής εμπιστοσύνης δείχνουν ότι το ισοζύγιο αυτών που περιμένουν επιδείνωση μειώνεται κατά 15 π.μ., από -68,8 π.μ. σε -53,8 π.μ., μια τεράστια βελτίωση μέσα σε ένα εξάμηνο. Την ίδια χρονική περίοδο, ο δείκτης όγκου λιανικών πωλήσεων χωρίς καύσιμα δείχνει μια μικρή αύξηση +0,3% (και μια πτώση -1,7% μεταξύ Σεπτεμβρίου-Νοεμβρίου 2017). Η αδυναμία αυτή των λιανικών πωλήσεων οφείλεται στις αρνητικές μεταβολές που καταγράφηκαν σε τρεις συγκεκριμένες κατηγορίες καταστημάτων την περίοδο Σεπτεμβρίου-Νοεμβρίου 2017 (Δ04): Τα πολυκαταστήματα (-1,5%), τα supermarkets (-3,2%) και τα εξειδικευμένα καταστήματα τροφίμων (-6,3%), ενώ όλες οι άλλες

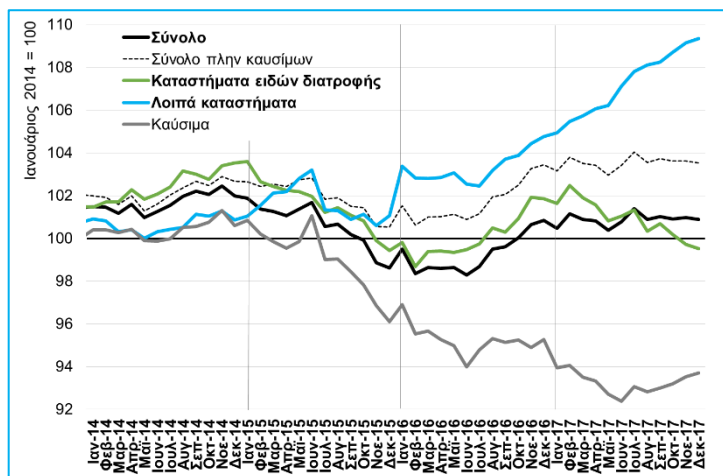
Συνολικά, στο 2ο εξάμηνο του 2017 εμφανίζεται μια ασθενής αύξηση των λιανικών πωλήσεων χωρίς καύσιμα, που εστιάζεται όμως περισσότερο στα είδη διατροφής. Η εικόνα αυτή προφανώς αναδεικνύει και μια άλλη κοινωνική διάσταση της προσαρμογής, καθώς, η ιδιωτική κατανάλωση παραμένει αδύναμη κυρίως, όμως, λόγω της ανεπαρκούς δαπάνης σε είδη διατροφής, που ενδεχομένως σημαίνει ότι τα ασθενέστερα οικονομικώς νοικοκυριά ανακάμπτουν αλλά με πολύ χαμηλότερες ταχύτητες από τα οικονομικώς εύρωστα νοικοκυριά, καθώς η κατανάλωση σε φαρμακευτικά-καλλυντικά, ένδυση-υπόδηση, έπιπλα, ηλεκτρικά είδη-οικιακό εξοπλισμό και βιβλία-χαρτικά-είδη δώρων-κινητά τηλέφωνα κλπ. αυξάνει με σχετικά υψηλούς ρυθμούς.

Ετήσια % μεταβολή	Μέσος δείκτης όγκου (χωρίς εποχική διόρθωση)					
	2016			2017		
	Σεπ - Νοε	Δεκ	Σύνολο	Σεπ - Νοε	Δεκ	Σύνολο
Γενικός δείκτης	3,0%	-1,0%	-0,6%	-1,5%	1,8%	1,3%
Γενικός δείκτης εκτός καυσίμων	3,9%	-0,7%	0,5%	-1,7%	2,2%	1,3%
Καταστήματα ειδών διατροφής	4,4%	0,1%	0,0%	-4,3%	0,0%	-0,4%
Λοιπά καταστήματα	3,5%	-1,6%	1,3%	2,6%	6,4%	4,4%
Μεγάλα καταστήματα τροφίμων	5,8%	1,5%	0,5%	-3,2%	0,7%	0,7%
Πολυκαταστήματα	2,0%	-5,2%	6,6%	-1,5%	3,0%	0,4%
Καταστήματα καυσίμων/λιπαντικών	-2,2%	-4,0%	-4,1%	-1,6%	-1,7%	-1,8%
Τρόφιμα, ποτά, καπνός	-2,9%	-7,5%	-1,6%	-6,3%	1,2%	-3,2%
Φαρμακευτικά - καλλυντικά	0,5%	-4,8%	-2,7%	1,2%	5,7%	2,1%
Ένδυση - υπόδηση	2,3%	-2,1%	5,4%	1,4%	2,7%	3,2%
Έπιπλα - Ηλεκτρ. είδη - Οικ. Εξοπλ.	-0,7%	-2,1%	-1,2%	6,5%	12,1%	6,2%
Βιβλία - Χαρτικά - Είδη δώρων	10,9%	3,7%	4,4%	3,0%	7,2%	7,7%

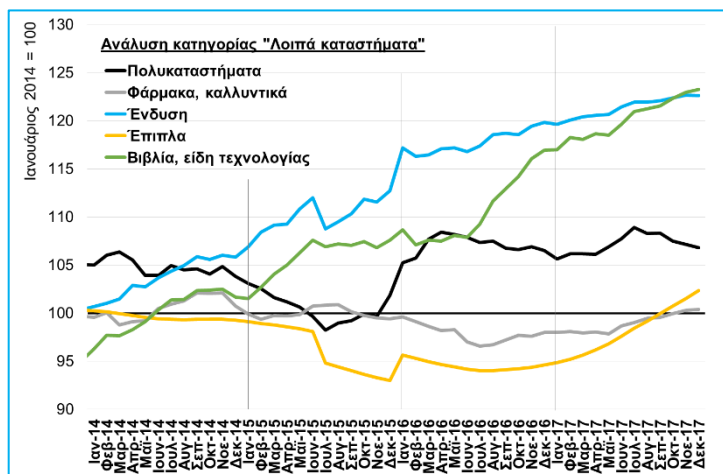
Δ04: Όγκος λιανικών πωλήσεων κατά κατηγορία καταστημάτων
(ΕΛΣΤΑΤ, Δεκ. 2017)

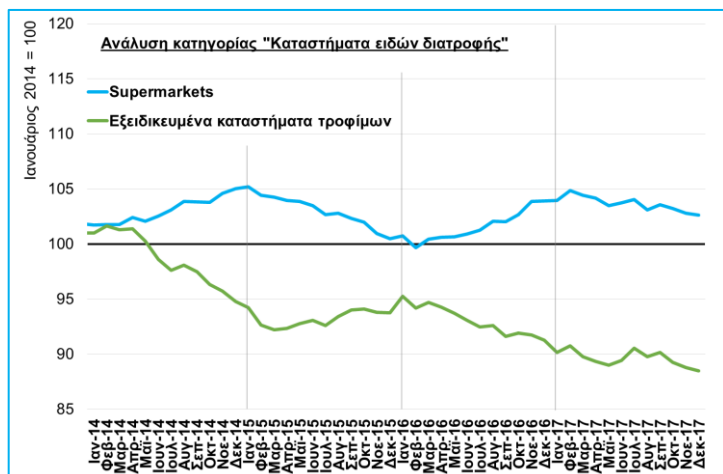
**Δ05: Δείκτες όγκου λιανικών πωλήσεων κατά
κατηγορία: κινητός μέσος όρος 6 μηνών, με εποχική
διόρθωση (ΕΛΣΤΑΤ, Δεκ. 2017)**

**Δ06: Δείκτες όγκου λιανικών πωλήσεων: Ανάλυση
κατηγορίας «Λοιπά καταστήματα», κινητός μέσος όρος
6 μηνών, με εποχική διόρθωση (ΕΛΣΤΑΤ, Δεκ. 2017)**

**Δ07: Δείκτες όγκου λιανικών πωλήσεων: Ανάλυση
κατηγορίας «Καταστήματα ειδών διατροφής», κινητός μέσος όρος 6 μηνών, με εποχική διόρθωση (ΕΛΣΤΑΤ,
Δεκ. 2017)**

κατηγορίες κατέγραψαν αύξηση. Τον Δεκέμβριο 2017, αντίθετα, ο δείκτης όγκου λιανικών πωλήσεων χωρίς καύσιμα σημειώνει αξιοσημείωτη άνοδο (+2,2%), με όλες τις κατηγορίες καταστημάτων να καταγράφουν αυξήσεις, αλλά με τα καταστήματα ειδών διατροφής να παρουσιάζουν σχετική στασιμότητα (Δ05, Δ06 και Δ07). Συνολικά, λοιπόν, στο 2^ο εξάμηνο του 2017 εμφανίζεται μια ασθενής αύξηση των λιανικών πωλήσεων χωρίς καύσιμα, που εστιάζεται όμως περισσότερο στα είδη διατροφής. Η εικόνα αυτή προφανώς αναδεικνύει και μια άλλη κοινωνική διάσταση της προσαρμογής, καθώς, η ιδιωτική κατανάλωση παραμένει αδύναμη κυρίως, όμως, λόγω της ανεπαρκούς δαπάνης σε είδη διατροφής, που ενδεχομένως σημαίνει ότι τα ασθενέστερα οικονομικώς νοικοκυριά ανακάμπτουν αλλά με πολύ χαμηλότερες ταχύτητες από τα οικονομικώς εύρωστα νοικοκυριά, καθώς η κατανάλωση σε φαρμακευτικά-καλλυντικά, ένδυση-υπόδηση, έπιπλα, ηλεκτρικά είδη-οικιακό εξοπλισμό και βιβλία-χαρτικά-είδη δώρων-κινητά τηλέφωνα κλπ. αυξάνει με σχετικά υψηλούς ρυθμούς.

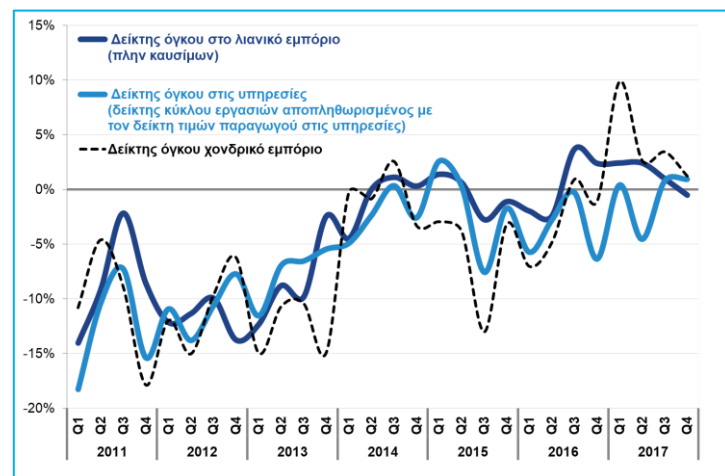
Αυτό που ίσως θα βαραίνει στο σχηματισμό των προσδοκιών να είναι η προγραμματισμένη για το 2019-2020 μείωση των συντάξεων και μείωση του αφορολογήτου, που θα μειώσουν το διαθέσιμο εισόδημα συνολικά κατά 2 ποσοστιαίες μονάδες του ΑΕΠ ή κατά €3,6 δισ. περίπου.

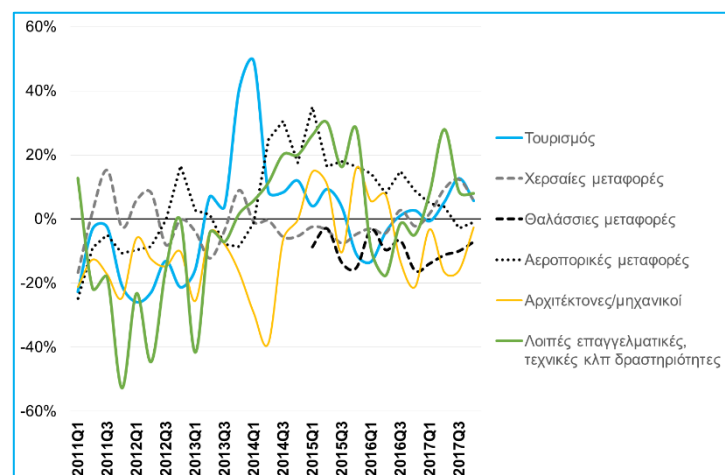
Η αδυναμία των λιανικών πωλήσεων συνοδεύεται και με κάποια σχετική επιβράδυνση τα τελευταία τρίμηνα του 2017 στον δείκτη όγκου στις υπηρεσίες και το χονδρικό εμπόριο, αν και συνεχίζουν να αυξάνουν (**Δ08**). Επιμέρους στοιχεία του κύκλου εργασιών στις υπηρεσίες παρουσιάζονται στο **Δ09**. Παρατηρείται, γενικότερα, ιδίως μετά την επιβολή των περιορισμών στην κίνηση κεφαλαίων τον Ιούνιο του 2015, αλλά και πριν σε μικρότερο βαθμό, ο δείκτης όγκου του κύκλου εργασιών στις υπηρεσίες να κινείται με βραδύτερους ρυθμούς από τον αντίστοιχο όγκο λιανικών πωλήσεων. Αυτό ισχύει για όλη την περίοδο μέσα του 2015-τέλος 2017. Ειδικά, στο τελευταίο τρίμηνο του 2017 (τα στοιχεία στις υπηρεσίες είναι μόνο τριμηνιαία) παρατηρείται κάποια επιβράδυνση που κρίνεται, όμως, μη σημαντική. Σε ανάλυση των στοιχείων κύκλου εργασιών σε επιμέρους κλάδους, όπως τουρισμός, μεταφορές, ελεύθεροι επαγγελματίες, κ.ά. και πάλι δεν παρατηρείται κάποια σημαντική μείωση παρά μόνο κάποια επιβράδυνση στον τουρισμό και τις λοιπές επαγγελματικές, τεχνικές, κλπ. δραστηριότητες, ενώ οι αρχιτέκτονες/μηχανικοί εξακολουθούν να καταγράφουν σταθερά μειώσεις στον κύκλο εργασιών τους.

Μια εξήγηση θα μπορούσε να ήταν ότι λόγω αυξημένης φοροδιαφυγής δεν καταγράφονται πλήρως οι συναλλαγές. Η επέκταση της χρήσης των καρτών στις συναλλαγές έχει εξασθενήσει κατά πάσα πιθανότητα τη συλλογή αποδείξεων για το χτίσιμο του αφορολόγητου, ενώ, ταυτόχρονα, δεν υφίσταται σύστημα καθολικού ελέγχου των συναλλαγών με κάρτες και των αποδείξεων που εκδίδονται μέσω των ταμειακών μηχανών.

Δ08: Δείκτης όγκου στο εμπόριο (χονδρικό και λιανικό) και στις υπηρεσίες (ΕΛΣΤΑΤ, Δεκ. 2017, Eurostat, Q4 2017)

Δ09: Δείκτες όγκου σε βασικούς τομείς υπηρεσιών (ΕΛΣΤΑΤ και Eurostat, 4^ο τρίμηνο 2017)

Μια εξήγηση θα μπορούσε να ήταν ότι λόγω αυξημένης φοροδιαφυγής δεν καταγράφονται πλήρως οι συναλλαγές. Η επέκταση της χρήσης των καρτών στις συναλλαγές έχει εξασθενήσει κατά πάσα πιθανότητα τη συλλογή αποδείξεων για το χτίσιμο του αφορολόγητου, ενώ, ταυτόχρονα, δεν υφίσταται σύστημα καθολικού ελέγχου των συναλλαγών με κάρτες και των αποδείξεων που εκδίδονται μέσω των ταμειακών μηχανών. Συγκρίνοντας τις εισπράξεις με τα προϋπολογισθέντα, στα έσοδα από το ΦΠΑ παρατηρείται όντως μια υστέρηση τον Οκτώβριο του 2017, χωρίς να παρατηρείται υστέρηση στον ΦΠΑ που επιβάλλεται στα πετρελαιοειδή και τα καπνά. Υπάρχουν, επίσης, κάποιες μικρές υστερήσεις μεταξύ

πραγματοποιήσεων και προϋπολογισμού όσον αφορά τα έσοδα από τον Ειδικό Φόρο Κατανάλωσης μόνο στα ενεργειακά προϊόντα (Δ10). Τέλος, η πτώση του όγκου λιανικών πωλήσεων στα καταστήματα ειδών διατροφής (supermarkets και εξειδικευμένα καταστήματα ειδών διατροφής) και τα πολυκαστήματα, αλλά και η επιβράδυνση που σημειώνεται στους όγκους κύκλου εργασιών σε επιμέρους υπηρεσίες και το χονδρικό εμπόριο, στο δεύτερο εξάμηνο του 2017, είναι μάλλον απίθανο να οφείλονται σε έξαρση της φοροδιαφυγής, χωρίς αυτό να σημαίνει ότι η φοροδιαφυγή δεν παίζει σημαντικό ρόλο.

Η σύμπτωση στο 2^ο εξάμηνο του 2017 μιας σχετικά μεγάλης μείωσης της ιδιωτικής κατανάλωσης και μιας σχετικά δυναμικής βελτίωσης της καταναλωτικής εμπιστοσύνης είναι δύσκολο να ερμηνευθεί. Η κατάσταση, επίσης, περιπλέκεται καθώς παρατηρείται μια κόπωση της καταναλωτικής εμπιστοσύνης στο δίμηνο Ιανουαρίου- Φεβρουαρίου 2018, παρά το γεγονός ότι πλησιάζουμε εγγύτερα στην ολοκλήρωση του Μνημονίου. Μια εναλλακτική εξήγηση θα μπορούσε να ήταν ότι ενδεχομένως αποτυπώνεται αυξημένη πολιτική μεροληψία στα στατιστικά στοιχεία. Πρόκειται για μια κατάσταση όπου η βελτίωση στην καταναλωτική εμπιστοσύνη δεν συνοδεύεται από αύξηση της ιδιωτικής κατανάλωσης, καθώς

ενδεχομένως οι ερωτώμενοι στις έρευνες καταναλωτικής εμπιστοσύνης να απαντούν με πολιτικά και όχι με οικονομικά κριτήρια. Συνεπώς, η καταναλωτική εμπιστοσύνη μπορεί να βελτιώνεται, χωρίς, όμως να συνοδεύεται από αύξηση της καταναλωτικής δαπάνης.

Μια εναλλακτική εξήγηση θα μπορούσε να ήταν ότι ενδεχομένως αποτυπώνεται αυξημένη πολιτική μεροληψία στα στατιστικά στοιχεία. Πρόκειται για μια κατάσταση όπου η βελτίωση στην καταναλωτική εμπιστοσύνη δεν συνοδεύεται από αύξηση της ιδιωτικής κατανάλωσης, καθώς ενδεχομένως οι ερωτώμενοι στις έρευνες καταναλωτικής εμπιστοσύνης να απαντούν με πολιτικά και όχι με οικονομικά κριτήρια. Συνεπώς, η καταναλωτική εμπιστοσύνη μπορεί να βελτιώνεται, χωρίς, όμως να συνοδεύεται από αύξηση της καταναλωτικής δαπάνης.

Δ10: Έσοδα από ΦΠΑ και ΕΦΚ

(Υπουργείο Οικονομικών, Δελτία Εκτέλεσης Προϋπολογισμού, Δεκ. 2017)

Πραγματοποιήσεις 2017							Προϋπολογισμός 2017 / ΜΠΔΣ 2018-2021					
(Ποσά σε € εκατ.)	ΦΠΑ				ΕΦΚ		ΦΠΑ				ΕΦΚ	
	Σύνολο	Πετρελαιοειδή	Καπνός	Λοιπά	Ενεργειακά προϊόντα	Λοιπά (καπνός κλπ)	Σύνολο	Πετρελαιοειδή	Καπνός	Λοιπά	Ενεργειακά προϊόντα	Λοιπά (καπνός κλπ)
Ιαν-17	1.447	165	67	1.214	369	273	1.502	151	48	1.302	385	241
Φεβ-17	1.121	161	9	952	356	56	1.200	152	41	1.008	355	207
Μαρ-17	960	150	27	783	363	136	985	156	55	774	353	161
Απρ-17	1.330	135	35	1.160	306	182	1.401	177	54	1.169	402	218
Μαϊ-17	1.533	144	48	1.340	347	218	1.039	105	-9	945	223	52
Ιουν-17	1.087	140	56	892	355	251	1.107	155	54	896	353	291
Ιουλ-17	1.552	151	59	1.341	378	273	1.611	175	83	1.354	389	370
Αυγ-17	1.406	163	69	1.176	398	319	1.366	150	68	1.147	384	301
Σεπ-17	1.189	143	58	987	350	271	1.190	140	77	974	362	322
Οκτ-17	1.701	152	59	1.490	355	270	1.871	132	15	1.725	366	99
Νοε-17	1.330	168	50	1.112	377	220	1.318	153	58	1.106	353	230
Δεκ-17	1.134	184	46	904	436	203	1.177	190	58	929	477	234
Σύνολο	15.790	1.856	583	13.351	4.390	2.672	15.767	1.836	602	13.329	4.402	2.726

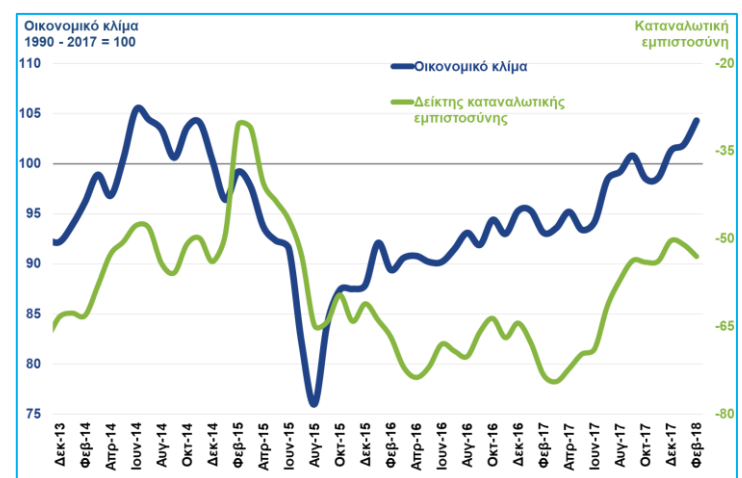
Πιο συγκεκριμένα, ο δείκτης καταναλωτικής εμπιστοσύνης θεωρείται ως προπομπός της αύξησης της ιδιωτικής κατανάλωσης και της οικονομικής δραστηριότητας γενικότερα. Οι προσδοκίες των καταναλωτών επηρεάζονται, προφανώς, κυρίως από τις εξελίξεις που αφορούν τα βασικά οικονομικά θεμελιώδη μεγέθη. Σύμφωνα, όμως, με έρευνα των Atif Mian (Princeton University), Amir Sufi (University of Chicago Booth School of Business) και Nasim Khoshkon (Argus Information and Advisory Services), που δημοσιεύθηκε τον Σεπτέμβριο του 2017 με τίτλο «[Partisan Bias, Economic Expectations and Household Spending](#)», οι προσδοκίες των καταναλωτών επηρεάζονται, και από τις πολιτικές τους αντιλήψεις και προτιμήσεις. Η έρευνα αυτή προσπαθεί να απαντήσει κατά πόσο η πολιτική μεροληψία του ερωτώμενου επηρεάζει την αξιολόγηση που κάνει για το μέλλον στις απαντήσεις που δίνει στις έρευνες καταναλωτικής εμπιστοσύνης. Σε περίπτωση δε που η απάντηση είναι καταφατική, διερευνάται κατά πόσον έχει αυξηθεί διαχρονικά η συμβολή της πολιτικής μεροληψίας στον σχηματισμό προσδοκιών και, κατά πόσον επηρεάζεται η ιδιωτική κατανάλωση από μεταβολές στις προσδοκίες που οφείλονται κατά κύριο λόγο σε πολιτική μεροληψία. Έχει, λοιπόν, παρατηρηθεί ότι η πολιτική αντίληψη/πρόσληψη για την πορεία της χώρας και της οικονομίας εν γένει επηρεάζει καταλυτικά τις προσδοκίες τους. Έχει, όμως, επίσης παρατηρηθεί ότι όλοι όσοι διαμορφώνουν θετικές καταναλωτικές προσδοκίες με κατά βάση πολιτικά κριτήρια, δεν αυξάνουν την καταναλωτική τους δαπάνη μετά τις εκλογές. Συνεπώς, προσδοκίες οι οποίες επηρεάζονται από πολιτικές διεργασίες δεν φαίνεται να ασκούν επιδράσεις στην ιδιωτική κατανάλωση. Τέλος, διαχρονικά, φαίνεται ότι η «πολιτική μεροληψία» των καταναλωτών γίνεται όλο και εντονότερη, καθώς η κοινωνία φαίνεται να πολώνεται όλο και περισσότερο.

Σήμερα, βρισκόμαστε 5 μήνες πριν την ολοκλήρωση του 3^{ου} Μνημονίου και η καταναλωτική εμπιστοσύνη έχει επανέλθει στα σχετικώς υψηλά επίπεδα που επικρατούσαν τον Ιούλιο του 2014 (διάγραμμα 1^{ης} σελίδας και Δ11), περίπου 5 μήνες πριν την προσχεδιασμένη ολοκλήρωση του 2^{ου} Μνημονίου

(Δεκ. 2014). Οι προσδοκίες σήμερα, βεβαίως, μπορεί να μην επηρεάζονται από ενδεχόμενη, όχι προγραμματισμένη εκλογική αναμέτρηση όπως το 2014, καθώς οι εκλογές στο τέλος της τετραετίας είναι προγραμματισμένες να λάβουν χώρα τον Σεπτέμβριο του 2019.

Έχει παρατηρηθεί ότι η πολιτική αντίληψη/πρόσληψη για την πορεία της χώρας και της οικονομίας εν γένει επηρεάζει καταλυτικά τις προσδοκίες τους. Έχει, όμως, επίσης παρατηρηθεί ότι όλοι όσοι διαμορφώνουν θετικές καταναλωτικές προσδοκίες με κατά βάση πολιτικά κριτήρια, δεν αυξάνουν την καταναλωτική τους δαπάνη μετά τις εκλογές. Συνεπώς, προσδοκίες οι οποίες επηρεάζονται από πολιτικές διεργασίες δεν φαίνεται να ασκούν επιδράσεις στην ιδιωτική κατανάλωση.

Δ11: Οικονομικό κλίμα και καταναλωτική εμπιστοσύνη (IOBE και EE-DG ECFIN, Φεβ. 2018)

Οικονομικές εξελίξεις

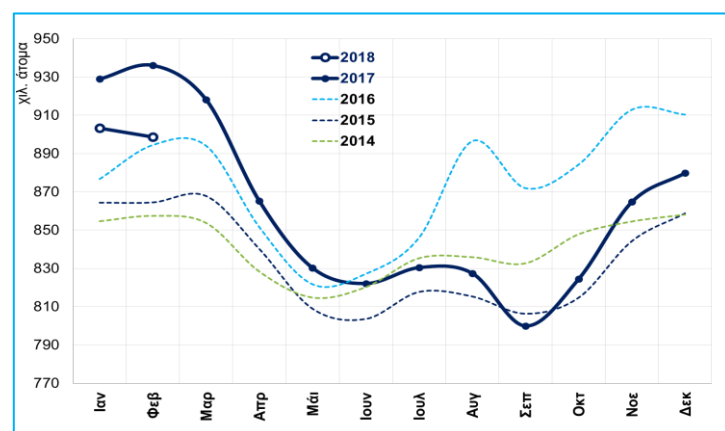
Αγορά εργασίας: Στους 1.082 χιλ. ανήλθαν οι εγγεγραμμένοι άνεργοι τον Φεβρουάριο του 2018, παρουσιάζοντας μείωση κατά -11,3 χιλ. περίπου σε σύγκριση με τον προηγούμενο μήνα και κατά -14,8 χιλ. σε σύγκριση με τον Φεβρουάριο του 2017. Η μείωση σε μηνιαία βάση προήλθε κατά -6,7 χιλ. από τους άνεργους που δεν αναζητούν εργασία και κατά -4,6 χιλ. από εκείνους που αναζητούν εργασία, ενώ αντίθετα το σύνολο των μακροχρόνια ανέργων, δηλαδή που είναι εγγεγραμμένοι για διάστημα μεγαλύτερο των 12 μηνών παρουσίασε αύξηση κατά +3,9 χιλ. Κατά το διάστημα Ιαν – Φεβ 2018, ο αριθμός των ανέργων που αναζητούν εργασία διαμορφώθηκε σε χαμηλότερο επίπεδο από το αντίστοιχο διάστημα το 2017, αλλά σε υψηλότερο επίπεδο σε σχέση με τα τρία προηγούμενα έτη (Δ12). Παράλληλα, οι άνεργοι που λαμβάνουν επίδομα ανεργίας ανήλθαν σε 191,8 χιλ., έναντι 171,1 χιλ. τον προηγούμενο μήνα και 178,1 χιλ. τον Φεβρουάριο του 2017, ενώ οι νέες αιτήσεις χορήγησης του επιδόματος ανήλθαν σε 17,9 χιλ. έναντι 31,2 χιλ. τον Ιανουάριο του 2018 και 15,8 χιλ. τον Φεβρουάριο του 2017. Σημειώνεται ότι η εξέλιξη του αριθμού των εγγεγραμμένων ανέργων και των νέων αιτήσεων για επίδομα ανεργίας ακολουθούν την εποχικότητα των προηγούμενων ετών. Σε κάθε περίπτωση, η έναρξη της τουριστικής περιόδου κατά τους επόμενους μήνες σε συνδυασμό με τις θετικές προσδοκίες στη βιομηχανία, το λιανικό εμπόριο και τον τουρισμό αναμένεται να συμβάλουν στη μείωση του αριθμού των εγγεγραμμένων ανέργων και του ποσοστού ανεργίας γενικότερα.

Την ίδια ώρα, σύμφωνα με στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ, οι κενές θέσεις εργασίας το 4^ο τρίμηνο του 2017 διαμορφώθηκαν σε 2.825, έναντι 6.315 το 4^ο τρίμηνο του προηγούμενου έτους, παρουσιάζοντας μείωση -55,3%. Τα στοιχεία αυτά προκύπτουν από δειγματοληπτική έρευνα σε επιχειρήσεις και αναφέρονται σε θέσεις που έχουν πρόσφατα δημιουργηθεί ή δεν είναι κατειλημμένες, ή πρόκειται να κενωθούν προσεχώς, και τις οποίες ο εργοδότης προτίθεται να καλύψει με νέες προσλήψεις και έχει ήδη

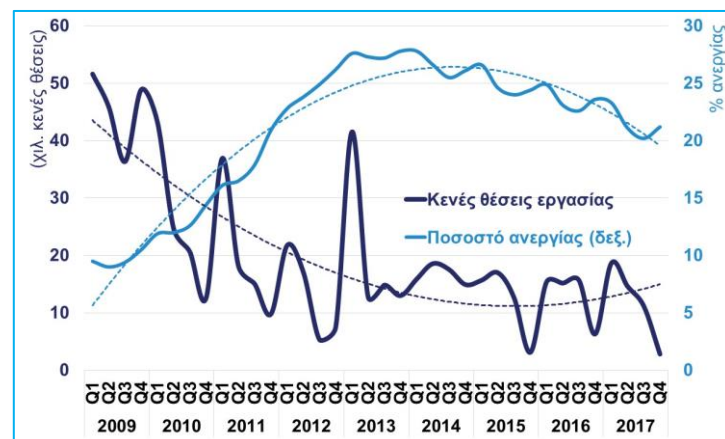
προβεί σε ενέργειες για να βρεθεί ο κατάλληλος υποψήφιος. Συνεπώς, η μείωση των κενών θέσεων κατά το 4^ο τρίμηνο του 2017 συμβαδίζει με την επιβράδυνση του ρυθμού μείωσης της ανεργίας το 4^ο τρίμηνο του 2017 (Δ13) και του ρυθμού δημιουργίας νέων θέσεων τον Ιανουάριο και τον Φεβρουάριο του 2018 όπως αποτυπώνεται στο ισοζύγιο προσλήψεων – αποχωρήσεων του ΕΡΓΑΝΗ. Η τάση αυτή αναμένεται να αντιστραφεί το επόμενο διάστημα, καθώς, όπως αναφέρθηκε παραπάνω, οι προσδοκίες των επιχειρήσεων για την απασχόληση είναι θετικές.

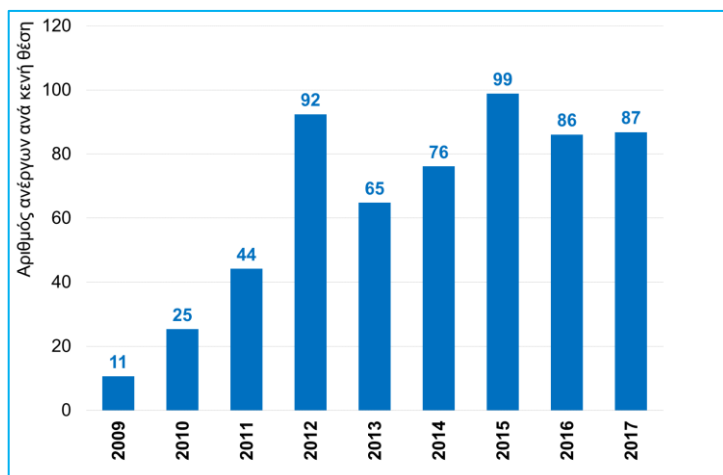
Σε κάθε περίπτωση, από τα στοιχεία της έρευνας κενών θέσεων, σε συνδυασμό με τα στοιχεία της έρευνας εργατικού δυναμικού, στα οποία καταγράφονται 1 εκατ. άνεργοι κατά μέσο όρο το 2017, υπολογίζεται ότι σε κάθε κενή θέση εργασίας αντιστοιχούν 87 περίπου άνεργοι έναντι 86 το 2016 και 99 το 2015 (Δ14).

Δ12: Αριθμός εγγεγραμμένων ανέργων αναζητούντων εργασία (ΟΑΕΔ, Φεβ. 2018)

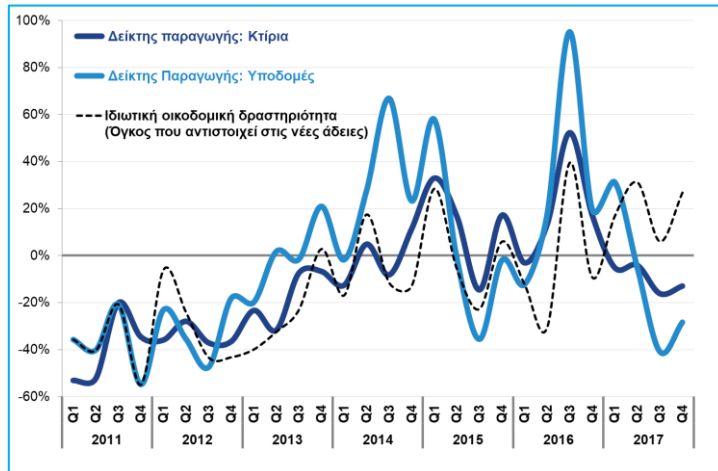
Δ13: Αριθμός κενών θέσεων εργασίας και ποσοστό ανεργίας (ΕΛΣΤΑΤ, Δ' 3μηνο 2017)

Δ14: Αριθμός ανέργων που αντιστοιχεί σε κάθε κενή θέση εργασίας (ΕΛΣΤΑΤ, Δ' 3μηνιο 2017)

Κατασκευές: Σε αρνητικό έδαφος κινήθηκε η παραγωγή στις κατασκευές συνολικά το 2017 (-14,6%) έπειτα από τρία συνεχόμενα έτη θετικής μεταβολής (+15,5% το 2014, +3,1% το 2015 και +22,9% το 2016). Η μεταβολή αυτή ήταν αποτέλεσμα κυρίως της μεγάλης υποχώρησης των κατασκευών υποδομών το 3^ο και το 4^ο τρίμηνο του 2017 (-40,9% και -28,3% αντίστοιχα), ενώ η μείωση της παραγωγής σε κατασκευές κτιρίων ήταν ηπιότερη (-10,2% συνολικά το 2017, έναντι αύξησης +18,1% το 2016 και +12,5% το 2015, [Δ15](#)).

Ωστόσο, η ιδιωτική οικοδομική δραστηριότητα όπως μετρίεται με βάση τις εκδοθείσες άδειες οικοδομής παρουσιάζει σημάδια ανάκαμψης το 2017 (+8,7% στον αριθμό των νέων αδειών, +18,2% στην επιφάνεια και +19,4% στον όγκο που αντιστοιχεί σε αυτές). Συνεπώς, η παραγωγή στις κατασκευές αναμένεται να επανέλθει σε θετικό έδαφος το επόμενο διάστημα, αν και οι επιχειρηματικές προσδοκίες στον εν λόγω κλάδο εξακολουθούν να βρίσκονται σε χαμηλό επίπεδο, χωρίς να διαμορφώνουν ακόμα μία σαφή τάση βελτίωσης. Σημειώνεται ότι ο δείκτης παραγωγής στις κατασκευές καταρτίζεται από έρευνα της ΕΛΣΤΑΤ σε μεγάλες κυρίως κατασκευαστικές εταιρείες και αναφέρονται στην πραγματοποιηθείσα κατασκευαστική δραστηριότητα, ενώ αντίθετα τα στοιχεία της οικοδομικής δραστηριότητας με βάση τις εκδοθείσες άδειες προκύπτουν από τις πολεοδομίες και δεν αναφέρονται στις περατωθείσες οικοδομές.

Δ15: Δείκτες παραγωγής στις κατασκευές (ΕΛΣΤΑΤ, Δ' 3μηνιο 2017)

Υπηρεσίες: Θετική μεταβολή σημείωσε ο κύκλος εργασιών στις υπηρεσίες το 4^ο τρίμηνο του 2017, ενώ συνολικά το 2017 οι περισσότεροι κλάδοι εμφανίζουν αύξηση, ιδίως οι κλάδοι δραστηριοτήτων σχετικών με την απασχόληση (+7%, επιπλέον αύξησης +17,8% το 2016), παροχής συμβουλών διαχείρισης (+5,6%, έναντι πτώσης -19,7% το 2016) και νομικών και λογιστικών δραστηριοτήτων (+5,6%, έναντι μείωσης -2,2% το 2016). Αντίθετα, στις εκδοτικές δραστηριότητες καταγράφηκαν απώλειες (-19,5%, επιπλέον μείωσης -8,3% το 2016), όπως επίσης και στον κλάδο αρχιτεκτόνων και μηχανικών (-8,5%, επιπλέον μείωσης -9,1% το 2016) και τον κλάδο δραστηριοτήτων καθαρισμού (-3,8%, επιπλέον μείωσης -23% το 2016, [Δ16](#)). Στον τουρισμό ο κύκλος εργασιών συνέχισε να κινείται σε θετικό έδαφος και το 4^ο τρίμηνο του 2017 (+7,1% και +9,9% συνολικά το 2017), ως αποτέλεσμα της ανοδικής πορείας των αφίξεων ([Δ17](#)), ενώ τέλος, οι απώλειες στον κύκλο εργασιών στις θαλάσσιες μεταφορές περιορίστηκαν σημαντικά το 4^ο τρίμηνο του 2017 (-2,2% και -9,4% συνολικά το 2017), την ώρα που στις χερσαίες και στις αεροπορικές μεταφορές καταγράφονται αυξήσεις (+9,5% και +8,3% αντίστοιχα το 2017, [Δ18](#), [Δ19](#) και [Δ20](#)).

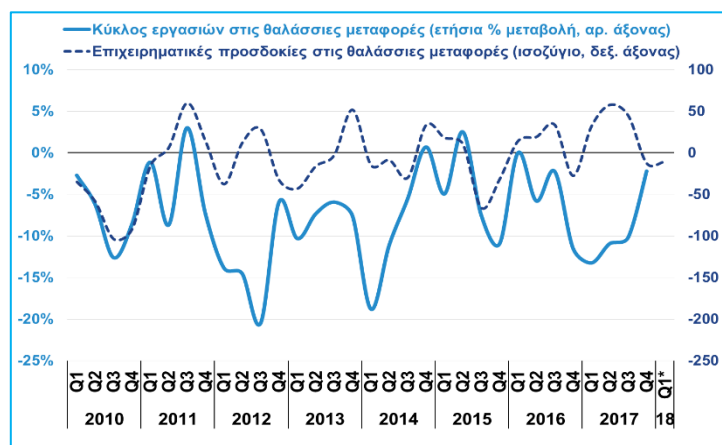

Δ16: Δείκτες κύκλου εργασιών στον τομέα των υπηρεσιών (ΕΛΣΤΑΤ, Δ' 3μηνο 2017)

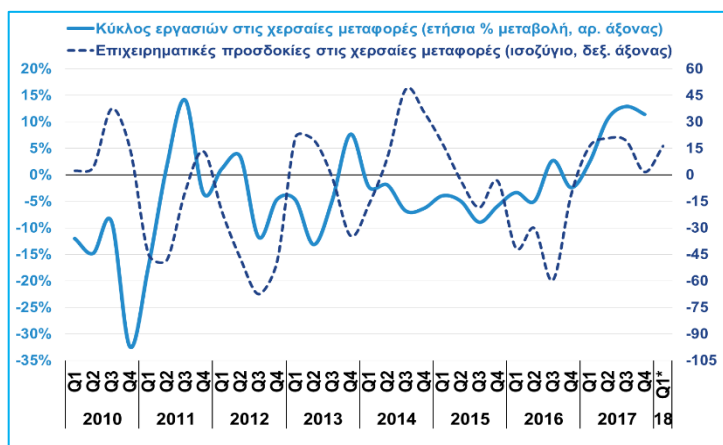
Δ17: Κύκλος εργασιών και επιχειρηματικές προσδοκίες στον τουρισμό (ΕΛΣΤΑΤ, Δ' 3μηνο 2017, ΕΕ-DG ECFIN, Φεβ. 2018)

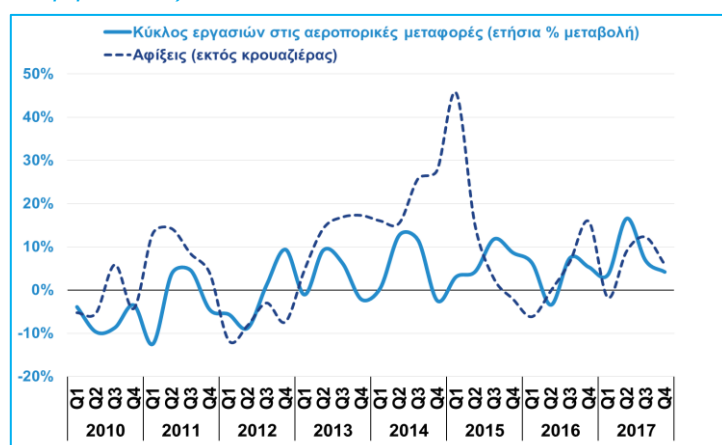
Δ19: Κύκλος εργασιών και επιχειρηματικές προσδοκίες στις θαλάσσιες μεταφορές (ΕΛΣΤΑΤ, Δ' 3μηνο 2017, ΕΕ-DG ECFIN, Φεβ. 2018)

Δ18: Κύκλος εργασιών και επιχειρηματικές προσδοκίες στις χερσαίες μεταφορές (ΕΛΣΤΑΤ, Δ' 3μηνο 2017, ΕΕ-DG ECFIN, Φεβ. 2018)

Δ20: Κύκλος εργασιών στις αεροπορικές μεταφορές και αφίξεις τουριστών (ΕΛΣΤΑΤ και Τράπεζα της Ελλάδος, Δ' 3μηνο 2017)

Εκτέλεση Κρατικού Προϋπολογισμού: Τα στοιχεία εκτέλεσης του κρατικού προϋπολογισμού Φεβρουαρίου 2018 καταγράφουν μια ενίσχυση των εσόδων προ επιστροφών φόρων και εκτός επιστροφών και αποκρατικοποιήσεων, τόσο άνω του στόχου όσο και άνω των επιπέδων του Φεβρουαρίου 2017. Σημειώνεται ότι τόσο το Φεβρουάριο 2017 όσο και το Φεβρουάριο 2018 έχουν καταβληθεί από την ΤτΕ τα ποσά του μερίσματος προς το δημόσιο καθώς και τα κέρδη που αναλογούν στην ΤτΕ από τις πράξεις ANFA/SMP του ευρωσυστήματος. Αλλά και μετά την αφαίρεση των επιστροφών και των (μικρών για το πρώτο δίμηνο του έτους) εσόδων αποκρατικοποιήσεων, παραμένει ότι το πρώτο δίμηνο του 2018 τα καθαρά έσοδα μετά την, επιπλέον, αφαίρεση των (ελαφρά μειωμένων σε σύγκριση με το 2017 από €1,08 δισ. σε €928 εκατ.) εσόδων από την ΤτΕ ανέρχονται και €7,38 δισ. (έναντι €6,87 δισ.) το αντίστοιχο δίμηνο του 2017. Το αποτέλεσμα αυτό προκύπτει καθώς σε συνέχεια του, καλού από πλευράς εσόδων, Ιανουαρίου 2018 (αύξηση €132 εκατ. σε σύγκριση με τον Ιανουάριο 2017), ο Φεβρουάριος 2018 εμφάνισε μια ακόμα καλύτερη, συγκριτικά, επίδοση (επιπλέον αύξηση €371 εκατ. σε σύγκριση με το Φεβρουάριο 2017), η οποία υπεραντιστάθμισε την αύξηση των επιστροφών φόρων (€719 εκατ. στο δίμηνο 2018 έναντι €645 πέρυσι). Η προέλευση αυτής της καλής πορείας αναμένεται να καταγραφεί προσεχώς στα αναλυτικά στοιχεία εκτέλεσης του κρατικού προϋπολογισμού.

Την ίδια ώρα οι πρωτογενείς δαπάνες κινήθηκαν στα ίδια ακριβώς επίπεδα του πρώτου διμήνου του 2017 (€6,04 δισ. έναντι €6,03 δισ.), ενώ οι αναλήψεις χρεών τρίτων φέτος ήταν μηδενική (€192 εκατ. το 2017). Την ώρα που οι δαπάνες επενδύσεων κινούνται στα επίπεδα του 2017, τα έσοδα (από εισροές εκ της Ε.Ε.) διατηρούν το προβάδισμα που απέκτησαν τον Ιανουάριο, με αποτέλεσμα να ενισχύουν την εκτέλεση του προϋπολογισμού και τον Φεβρουάριο (€669 εκατ. έσοδα το δίμηνο Ιαν. – Φεβρουαρίου 2018 έναντι €358 πέρυσι). Ως αποτέλεσμα των παραπάνω, το πρωτογενές αποτέλεσμα διαμορφώθηκε το δίμηνο Ιαν. – Φεβρουαρίου 2018 σε €2,75 δισ., έναντι €2,14 δισ. το αντίστοιχο διάστημα του 2017 και στόχου €1,3 δισ. Αξιοσημείωτη, τέλος, είναι και η μείωση των δαπανών για τόκους, που ταυτίζονται με τις σχετικές προβλέψεις (€1,21 δισ. έναντι €1,7 δισ. το 2017).

Οικονομικά μεγέθη μελών ΣΕΒ

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ

€368 δισ.
67% συνόλου*

ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ

€60 δισ.
51% συνόλου*

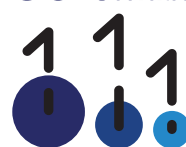
ΠΩΛΗΣΕΙΣ

€62 δισ.
43% συνόλου*

ΠΡΟ ΦΟΡΩΝ ΚΕΡΔΗ

€2,4 δισ. **
30% συνόλου**

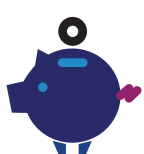
ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΙ

190.000
11% συνόλου
ασφαλισμένων
στο ΙΚΑ

ΜΙΣΘΟΙ

€4,8 δισ.
20% συνόλου***

ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ
ΕΙΣΦΟΡΕΣ

€2,1 δισ.
20% συνόλου***

ΦΟΡΟΣ ΕΠΙ ΚΕΡΔΩΝ

€0,8 δισ.
29% συνόλου****

* 20.500 δημοσιευμένοι ισολογισμοί χρήσης 2015 που περιλαμβάνονται στη βάση της ICAP

** σύνολο κερδών κερδοφόρων επιχειρήσεων

*** % επί του συνόλου τακτικών αποδοχών (χωρίς bonus και υπερωρίες)/ασφαλιστικών εισφορών ασφαλισμένων στο ΙΚΑ

**** % επί του συνόλου εσόδων από φόρο εισοδήματος νομικών προσώπων

Όραμα

Οραματιζόμαστε την Ελλάδα ως τη χώρα, που κάθε πολίτης του κόσμου θα θέλει και θα μπορεί να επισκεφθεί, να ζήσει και να επενδύσει. Οραματιζόμαστε μια ανοιχτή, κοινωνικά υπεύθυνη και οικονομικά φιλελεύθερη χώρα-μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που προτάσσει την ισχυρή ανάπτυξη ως παράγοντα κοινωνικής συνοχής. Θέλουμε μια Ελλάδα δυναμικό κέντρο της ευρωπαϊκής περιφέρειας, με στέρεους θεσμούς, ελκυστικό κοινωνικό και οικονομικό περιβάλλον, που προάγει τις εξαγωγές, την καινοτόμο επιχειρηματικότητα, την παραγωγή και τις ποιοτικές υπηρεσίες, τη βιώσιμη ανάπτυξη, τη γνώση, τη συνοχή, τις ίσες ευκαιρίες και το κράτος δικαίου.

Αποστολή

Ηγεσία & Γνώση

Ο ΣΕΒ διαδραματίζει ηγετικό ρόλο στον μετασχηματισμό της Ελλάδας σε μια παραγωγική, εξωστρεφή και ανταγωνιστική οικονομία, ως ανεξάρτητος και υπεύθυνος εκπρόσωπος της ιδιωτικής οικονομίας.

Κοινωνικός Εταίρος

Ο ΣΕΒ, ως κοινωνικός εταίρος που πιστεύει στη λειτουργία των θεσμών, προωθεί στα αρμόδια όργανα της Πολιτείας και της Ε.Ε. τις απόψεις και θέσεις της επιχειρηματικής κοινότητας.

Ισχυρός Εκπρόσωπος

Ο ΣΕΒ διαμορφώνει θέσεις, αναλύσεις και προτάσεις πολιτικής για την οικονομία, τη βιομηχανία, την καινοτομία, την απασχόληση, την παιδεία και τις εργασιακές δεξιότητες, τον κοινωνικό διάλογο, τη βιώσιμη ανάπτυξη, την εταιρική υπευθυνότητα.

Φορέας Δικτύωσης

Ο ΣΕΒ δικτυώνει τα μέλη του μεταξύ τους & με τα κέντρα αποφάσεων (εγχώρια και διεθνή), με στόχο τη δημιουργία προστιθέμενης αξίας.

Σύγχρονες Επιχειρήσεις, Σύγχρονη Ελλάδα

ΣΕΒ σύνδεσμος επιχειρήσεων
και βιομηχανιών

Ξενοφώντος 5, 105 57 Αθήνα
Τ: 211 5006 000
F: 210 3222 929
E: info@sev.org.gr
www.sev.org.gr

SEV Hellenic Federation
of Enterprises

168, Avenue de Cortenbergh
B-1000 Bruxelles
M: +32 (0) 494 46 95 24
E: sevbrussels@proximus.be

ΑΚΟΛΟΥΘΗΣΤΕ ΜΑΣ
ΣΤΑ ΜΕΣΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ
ΔΙΚΤΥΩΣΗΣ

